Ner 93. ROK 1843. PONIEDZIAŁEK 24 KWIETNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Marka Ewangelisty

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Jarosław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27'' 4''' 098	† 7° 2	2 86	Pn. Zachodni słaby	Pogoda	
21	2	3 430	† 18 7	3 38	Zachodni mocny	Chmury	
	10	3 441	† 12 5	4 00	ZPł. Zachodni słaby	Pochmurno	

Wiadomości zagraniczne

— *Berlin 4 Kwietnia* —

Gazeta rządowa pruska z téj daty, zawiera w sprawozdaniu z rozpraw na jednym z sejmów prowincyonalnych nad projektem nowego kodexu karnego co następuje: Rozprawy nad 33 paragrafem kodexu karnego były bardzo żywe. Komisya sejmowa większością 11 głosow przeciw 1 uznała, że utrata szlachectwa jako kara honorowa powinna być wymazaną z kodexu. W samém zgromadzeniu członków sejmu, większość 30 głosów przeciw 12 zgodziła się z większością komissyi. Mniejszość na poparcie swojego zdania przedstawiła, że szlachectwo jest szacownem dziedzictwem nabytem po przodkach, a zatém zagrożenie utraty jego przez wyrok, jest potężnym hamulcem, wstrzymującym szlachtę od popełnienia występków. Dopóki król ma prawo nadawania szlachectwa, dopóty wyrok stanowiący utratę takowego, powinien być uważany za karę. Następnie rozwodzono się nad początkiem szlachectwa w ogólności, i przytoczono że z dawniejszych przywilejów; jakie szlachta zjednała sobie przez zasługi położone szczególnie w wojnach krzyżowych, obecnie już tylko ma prawo do zasiadania w stanach i piastowania urzędów dworskich. Niktby bezwątpienia nie powstawał przeciw szlachcie, gdyby nie odnowiono w tym względzie dawnych pojęć i usiłowań. Podług dzisiejszego nowego prawodawstwa szlachta jest reprezentantem pewnych praw honorowych, jeśliby zatém chciano znieść przepisy paragrafu 33 kodexu karnego, byłoby to tém samém, co zupełne zniesienie szlachectwa. — Na te zarzuty większość zgromadzenia oświadczyła, że droga pamiątka odziedziczona po przodkach naszych nie jest przywiązaną do imion szlacheckich, ale w ogóle do samych imion, i że syn kmiotka lub mieszczanina równie drogo ceni i wspomina zasługi lub chwałę swoich ojców jak syn szlachetnéj rodziny. Że stany dawno już utraciły charakter kast. Podług postanowień prawodawczych pruskich z 1807 roku, wszystkie stany równe są w obliczu prawa, i szlachcie niepozostało właściwie nic, prócz przydomka *von*, kładącego się przed nazwiskiem. Uczucie honoru równe jest teraz w wszystkich stanach. W szlachcie przypuszcza się tylko szlachetność uczuć, powinna ona odznaczać się niemi, ale nie posiada na to monopolu, i piękne uczucia wspólne są wszystkim stanom. Wprawdzie szlachta posiada dotychczas pierwszeństwo do niektórych urzędów dworskich, ale i to nie jest żadném wyraźném prawem przeznaczone. Honor polega w sercu, a zatém stany nieszlacheckie miałyby prawo obrażać się, gdyby szlachcic przez zbrodnie utracał swoje szlachectwo

bo zdawałoby się przez to, że stan miejski i kmiecy jest uważany za osadę szlacheckich złoczyńców, skoro szlachcic zbrodniarz przechodzi do stanu nieszlacheckiego.

FRANCYA.

Izba deputowanych 23 *Kwietnia.* Na dzisiejszym posiedzeniu projekt do prawa w przedmiocie powiększenia liczby osób składających sąd królewski w Paryżu który żywo atakowany był przez opozycyą, został słabą większością 179 przeciw 177 przyjęty.

— *Paryż* 4 *Kwietnia.* —

Presse wyraża się dziś w następujący sposób względem przedłożonego wczoraj izbie projektu do prawa o ministrach stanu: »Pochwaliliśmy stanowczo ten projekt, jednakże życzylibyśmy byli, żeby rząd przyjął w tem prawie zasadę nie zaś attrybucye, to jest żeby wszyscy byli ministrowie, z prawa stawali się ministrami stanu. Są attrybucye które zamiast być korzystnemi, raczéj stają się kłopotem i niebezpieczeństwem. Niektóre delikatne okoliczności powinny być oszczędzanemi prerogatywie królewskiéj. Stósownie byłoby żeby korona nigdy nie znajdowała się w zetknięciu z duchem stronniczym. Pragnęlibyśmy żeby przywrócenie ministrów stanu było instytucyą nie zaś narzędziem, siłą polityczną a nie środkiem gabinetowym. Od r. 1830 mieliśmy 52 ministrów, 9 z pomiędzy nich dotychczas jest ministrami, 8 umarło, 4 było tymczasowemi ministrami, 15 posiada płatne urzędy, a zatem nie mieliby prawa do pensyi ministrów stanu, 16 a mianowicie panowie Broglie, Dufaure, Cousin, Dupont de l'Eure, Gasparin, Gouin, Jaubert, Laffitte, Molé, Passy, Remusat, Salvandy, Sauzet, Pelet, Thiers i Vivien, nie piastują płatnych urzędów. Widzimy z tego na jak ciasnych granicach polega system pierszeństwa i wyłączenia, jak małe oszczędności przez to mogą być uczynione, i do jak wielkich zarzutów może to dać powód. Pozostajemy zatem przytém mniemaniu, że w projekcie tym powinnoby być powiedzianém, że każdy minister z tych którzy od r. 1830 mianowanemi byli, powinien z prawa otrzymać tytuł ministra stanu i przywiązaną do téj posady pensyę.

Czytamy w *Constitutionel*: »Zapewniano wczoraj, że jenerał Bugeaud żądał od ministra wojny posiłków 30,000 ludzi, aby mógł wykonać swój nowy plan wyprawy. Wyjaśniano tę pogłoskę wiadomością, o powszechném powstaniu w agostwie Beni Menasser, ale wiadomość ta dotychczas ani potwierdzoną, ani zaprzeczoną nie została przez dzienniki urzędowe.

Przybyły tu przez Havre prywatne listy z Rio Janeiro, które donoszą, że zaślubiny xięcia Joinville z xiężniczką Donna Francesca, najmłodszą siostrą cesarza brazylijskiego, zdają się być już postanowionemi. Słychać że ta xiężniczka uda się do Francyi okrętem liniowym *Ville de Marseille*, i że towarzyszyć jéj będzie pani Landsdorf, żona naszego posła.

Nadeszły tu dziś następujące depesze telegraficzne: 1) *Alexandrya* 26 *Marca.* Dywizya 2700 ludzi wspierana przez 3 paropływy, udała się pod dowództwem sir Napier w górę rzeki Indus. W dniu 17 Lutego atakowaną została pod Hyderabad przez 22,000 Indyan pod dowództwem emirów z kraju Scinde. Po uporczywéj walce nieprzyjaciel został pobity, i zostawił na placu 16 dział i 4000 poległych i ranionych. Zajęto Hyderabad, emirowie zostali wziętemi w niewolę. Dywizya angielska miała 200 poległych i ranionych. — W dniu 21 Stycznia wybuchł bunt między garnizonem w Manilla; artylerya przywróciła buntowników do posłuszeństwa, i wysadziła w powietrze magazyn prochu który oni opanowali. Sześciu oficerów hiszpańskich poległo. W dniu 23 wszystko powróciło do porządku. II) *Malta* 3 *Marca.* Parópływ *Oriental* który tu przybył w téj chwili, przywiózł wiadomość z Indyi po dzień 1 Marca, a z Chin po dzień 20 Stycznia. W dniu 17 Lutego jenerał Napier odniósł świetne zwycięztwo w kraju Scinde pod Hyderabad; po trzech-godzinnéj zaciętéj walce, 22,000 balachies zostały pobitemi przez 2,700 anglików, a ostatni mieli 256 poległych i rannych, między niemi 18 oficerów. — Powstanie w Bundelkund uczyniło nowe postępy. — Lord Ellenborough w dniu 18 powrócił do Delhi. — W Chinach utrzymywała się spokojność, i w układach o zawarciu pokoju znaczne uczyniono postępy. Major Malcolm, który w dniu 14 Lutego przybył do Bombaj w dniu 18 powrócił do Hong Kong.

Giełda 4 *Kwietnia.* Na giełdzie miał miejsce dzisiaj bardzo mały odbyt rent francuzkich. Zbywało zupełnie na ważnych wiadomościach politycznych. Propozycya pana Odilon Barrot spowodowała niepomyślne usposobienie między spekulantami, i niedopuściła podnoszenia się renty.

Względem odrzucenia projektu pana Odilon Barrot w biórach izby deputowanych, *Journal des Débats* wyraża się w następujący sposób.

»Projekt pana Odilon Barrot nie dostąpił nawet zaszczytu roztrząsania na publiczném posiedzeniu. Został on, że użyjemy wyrażenia parlamentarnego, pochowanym bez namysłu w biórach. Z pomiędzy dziewięciu biór jedno tylko pozwoliło na odczytanie propozycyi przeciw prawu Wrześniowemu, 8 innych zaś odrzuciło ją znakomitą większością. Projek ten miał za główny cel usnnięcia najważniejszéj części praw Wrześniowych i prawa o stowarzyszeniach. Jakże można było wymagać tego od izby która dwa razy uroczyście oświadczyła że rząd posiada zupełne jéj zaufanie! Pan Barrot wiedział że nie może spodziewać się powodzenia, ale w wielu dzienuikach opozycyi pan Barrot oskarżony został o chytrość w swoich zamiarach politycznych, oświadczono go za podejrzanego, krzyczano na zdradę. Te głosy niepokoiły sen pana Barrot i ten który pompatycznie oświadczał się być naczelnikiem wielkiéj parlamentarnéj opinii, ugiął się pokornie przed małym buntem. Nie mówimy nic o argumentach które na poparcie jego propozycyi przestawiane były. Wszyscy znają teraz ich wartość; czynimy tylko uwągę, że posiedzenia izby od trzech miesięcy trwają, a interesa nie postąpiły naprzód. Pojmujemy łatwo że opozycya ma dość czasu do stracenia, rozprawy nad metafizyką rządu mogą jéj się zdawać przyjemną rozrywką, ale nie ma ona prawa zmuszenia izby aby z nią podzielała tę igraszkę, która niezawodnie nie jest zabawną dla narodu.«

Panowie Thiers i Dnfanre przy roztrząsaniu projektu pana Barrot nie mieli udziałn przy głosowaniu w swoich biórach. Odstąpienie pana Thiers od lewéj strony i przyłączenie się do konserwatystów, uważane już jest za stanowcze.

Znakomita większość głosów która wnioskowi się pana Odilon Barrot odmówiła zaszczytu roztrząsania w izbie, daje nowe świadectwo że zasady konserwacyjne panują w pałacu Bourbon. Przy tym projekcie nie gabinet Soult-Guizot ale ideja utrzymania istniejącego stanu rzeczy miała udział i ta ideja zwyciężyła w głosowaniu w biórach. To oświadczenie zresztą jest tylko autentycznym potwierdzeniem dawno już nie wątpliwego dla nikogo faktum. Pierwej nim większość izby deputowanych okazała się ministeryalną było prawie pewném że ona przynajmniéj pod względem stosunków wewnętrznéj polityki hołduje zasadzie konserwacyjnéj. Téj zasadzie teraźniejsza izba nie stanie się niewierną, chociażby prędzej lub później odwróciła się od teraźniejszego gabinetu.

Bióra izby deputowanych zajmowały się wczoraj projektem do prawa względem ministrów stanu. U głównych stronnictw izby znajduje on poklask, opozycya tylko pragnie, aby ten projekt w ten sposób był zmieniony, aby każdy polityk który od roku 1830 był członkiem gabinetu, z prawa stawał się ministrem stanu, i otrzymywał roczną pensyę 15,000 fr. Sam tylko lewy kraniec oświadcza się wprost przeciw temu wnioskowi, uważa go bowiem za powrót do zasad restauracyi. Komissya którą mianowano do roztrząsania tego porejektu, składa się z panów Felix Real, Dumon, marszałka Sebastiani, Dalloz, Daguazet, Villet, de Tracy, de Beaumont i Emil Girardin. Sześciu pierwszych oświadczyło się bezwarunkowo za projektem. Ta komissya mianowała dziś pana Sebastiani swoim prezesem, a p. Dumon sekretarzem.

Nadeszły tu doniesienia z Guadelupy po dzień 6go Marca. Liczba zwłok wydobytych z pod gruzów w Pointe a Pitre, do dnia 27 Lutego, wynosiła blisko 6000. Dla dopełnienia miary tych nieszczęść, wybuchła jeszcze teraz żółta febra, i sprawia wielkie spustoszenie między pozostałą jeszcze ludnością. Kontradmirał Mojes, którego obecność tak była użyteczną mieszkańcom, zmuszony został odpłynąć z swoją osadą od zaraźliwéj choroby. Kometa była widzialną od 1 marca i zdawała się być tak bliską ziemi, iż naturalnie jeszcze bardziéj przestraszała tyle okropnościami dotkniętą ludność. Z wielką niecierpliwością oczekują tam przybicia pierwszego okrętu z Francyi.

— Haga 7 Kwietnia. —

W Herzogenbusch wczoraj z rana o godzinie 3 kwandranse na 6, dało się uczuć trzęsienie ziemi, które kilka sekund trwało. Ponieważ podobny fenomen nigdy tu jeszcze nie zdarzył się, przeto sprawił nie małą trwogę. Mniemają jednak że to okaże się być skutkiem dalekiego jakiego wybuchu prochowego. Podobne wstrząśnienie dało się uczuć i w innych punktach prowincyi północnéj Brabancyi. Szczególniéj w Emdhowar było ono bardzo gwałtowne i trwało blisko pół minuty. W Vegul dały się uczuć trzy wstrząśnienia, dwa słabsze około godziny 4 z rana, a trzecie daleko silniejsze po w pół do piątéj. Znaczna szkoda nigdzie nie została zrządzoną.

— Madryt 3 Kwietnia. —

Otworzenie kortezów odbyło się dziś z zwykłemi uroczystościami. Królowa Izabella oto-

czona swemi damami dworskiemi, zajmowała miejsce naprzeciwko rejenta. Ten ostatni miał mowę zagajającą do zgromadzonych senatorów i deputowanych. Przedstawiwszy położenie państwa, oświadczył iż potrzeba prawa organicznego, które będzie przedłożone izbom. Daléj przeszedł do stanu finansów i doniosł, że nowe reformy w rachunkach dochodów publicznych zaprowadzone zostały, że budżet mający być przedłożonym okaże jego zamiar polepszenia kredytu. Marynarka i armja, jak następnie wspomniał rejent, były przedmiotem najtroskliwszéj staranności. Mowa tronowa rejenta jest w ogóle tak ułożoną, jak większa część podobnych dokumentów. Nie mówi ona nic nowego. Gdy rejent ukończył odczytanie mowy zagajającéj, królowa z zwykłemi ceremonjami oddaliła się. Rozprawy nad adresem będą zapewnie bardzo burzliwe. Opozycja chce zamieścić w adresie paragraf o zaślubinach królowéj i drugi o wypadkach w Barcelonie.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 21 do dnia 22 Kwietnia.

Estreicher Alexander ob., Olexiński Roman, z Polski; — Małecka Katarzyna, Dinkielakier Wilchelm ob., Polla Jan, Dzieduszycki hr., Potocki Władysław hr., i Stefan hr., z Galicyi; — Wedde Juliusz, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Oraczewski Edward ob., Skorzewski Leon ob., Wodzicki Władysław hr., Kubiczek Jakób ob., Jankowska Kasylda ob., Borkowski Alexander ob., do Polski: — Kwiatkowski Kazimierz hr., Ciołkosz Alexander, Scher-Thosz Henryk hr., Oberlender Ludwik, Sanguszko Izabella xiężna, Popiel Ewa ob., Wedde Juliusz, Schrötter Karol, do Galicyi; —, Burakowski Dominik ob., do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro. 3223.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Według zmodyfikowanych przez Senat Rządzący od N. 890 D. G. S. warunków, odbywać się będzie w biórach Wydziału Spraw W. i P. na dniu 16 Maja r. b. w godzinach przedpołudniowych licytacya publiczna *in plus* na sprzedarz gmachów bursami Jeruzalem i Philosophorum zwanych pod NNrami 280 i 281 w Gminie III. M. K. położonych, które każda oddzielnie lub obydwie razem według życzenia pretendentów licytowane i nabyte być mogą od summy szacunkowéj bursy Jeruzalem złp. 13,420 gr. 20, bursy Philosophorum złp. 7,814 razem 21,234 gr. 20 wynoszącéj, który to szacunek na raty do lat 12 podzielony został; mający chęć licytowania zechcą się w miejscu i terminie oznaczonym zgłosić opatrzeni w *vadium* wyrównywające 1/10 części szacónku, gdzie o warunkach bliższą wiadomość powezmą.

Kraków d. 19 Kwietnia 1843 r.

Senator prezydujący
Kopff.
Referendarz L. *Wolff.*

(1r.)

Nro 1742.

TRYBUNAŁ.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy do massy ś. p. Wacława Roblika kwoty złp 4607 gr. 21. wynoszącéj z któréj summa złp. 1892 w nabywcy domu w Krakowie pod Nro 151 położonego zaś summa złp 2715 gr. 21. w gotowiźnie w depozycie sądowym złożona znajduje się nikt się dotąd z swojemi nie zgłosił prawami przeto Trybunał powysłuchaniu wniosku prokuratora wzywa sukcessorów nieobecnych Wacława Rohlika, lub mających prawo do tejże massy, aby się po odbiór takowéj z stósownymi dowodami, w przeciągu 3ch miesięcy od daty niniejszego ogłoszenia, do Trybunału zgłosili wprzeciwnym bowiem razie massa ta, jako opuszczona na rzecz Skarbu Publicznego M. Krakowa przyznaną zostanie.

Kraków d. 29 Marca 1843 r.

Sędzia Prezydujący
J. Dymidowicz.
Lasocki Sekr.

(3r.)